Informatienota

Onderwerp

Evaluatie nieuwe aanpak van huishoudelijk afval 2021

Datum	21 december 2021	**Naam en telefoon**	A. de Smit, 9287
Afdeling	LWE	**Portefeuillehouder**	J. van der Schoot

Waarover wil ik u informeren?

Hierbij informeer ik u, zoals toegezegd, over de resultaten van de afvalinzameling in dit jaar. Tevens geef ik aan wat er per 1 januari a.s. verandert.

Kernboodschap

- De evaluatie betreft de eerste elf maanden van 2021. Met de aantekening dat iedereen pas een kleine container heeft ontvangen tussen 1 maart en 15 mei en dat het moment van invoering van maximaal 10 stortingen per maand in de ondergrondse container pas per 1 april is ingegaan. Effectief geldt dit deel van het nieuwe systeem derhalve pas 8 maanden.
- De uitkomst laat zien dat we grote stappen hebben gezet in het terugdringen van de hoeveelheid restafval ten opzichte van 2020. Deze daalde met 51 kg, ca. 28%, van 183 kg naar 132 kg per inwoner. Dit is de hoeveelheid restafval (99 kg per persoon) opgehaald via de huis-aan-huis inzameling met opgeteld de hoeveelheid restafval die op het duurzaamheidsplein (33 kg per persoon) wordt ingezameld. Hiermee maken we een flinke inhaalslag richting de landelijke afvaldoelstelling voor 2021 van 100 kg restafval per inwoner per jaar.
- De recyclebare stromen GFT, PBD en oud papier en karton zijn toegenomen, dankzij betere afvalscheiding door onze inwoners. In hoeverre we daarmee de doelstelling van 75% scheidingsrendement realiseren, kunnen we nu nog niet zeggen. Eerder was dit 70%.
- Circa 78% van het restafval betreft afvalsoorten waarvoor in de gemeente Oss voorzieningen zijn om deze gescheiden aan te bieden. Hier is dus nog veel potentie om de hoeveelheid restafval te verlagen en meer gescheiden grondstoffen te verkrijgen. Met de invoering van betalen per lediging volgens het principe ‘Afval scheiden loont’ verwachten we een forse stimulans in het nog beter scheiden van het afval.
- Met ingang van 1 januari 2021 zijn de nieuwe voorwaarden bij het Duurzaamheidsplein Oss ingegaan, onder andere verscherpte controle op inwonerschap via identiteitscontrole en marktconforme en objectieve poorttarieven. De cijfers tonen een daling van het aantal bezoekers aan het duurzaamheidsplein en een forse daling van het bouw- en sloopafval. Daarbij merken we op dat de opruimgolf in 2020 als gevolg van de Corona-maatregelen en de aankondiging van de verhoging van de tarieven per 1 januari 2021 het aanbod in 2020 heeft gestimuleerd.
- Opvallend is dat het beeld dat in 2021 is gegroeid over het onjuist aangeboden afval, dat onder andere naast de ondergrondse containers wordt gezet (bijplaatsingen), weggewaaide afvalzakken, afval rond prullenbakken, zwerfvuil en illegale stortingen omvat, niet bevestigd wordt door de cijfers. Weliswaar zien we in 2021 nog steeds een behoorlijke hoeveelheid onjuist

aangeboden afval, maar wel minder (in kg) dan in 2020. Terwijl we in 2021 met de nieuwe afvalaanpak zijn gestart, waarbij verwacht werd dat deze hoeveelheid zou toenemen. Dit bovenop het effect van nogmaals een jaar met coronamaatregelen. De cijfers van 2021 laten echter een daling zien.
- De invoering van het gemeentelijke afvalbeleid heeft positieve effecten op het financieel resultaat over 2021. Tezamen met andere maatregelen en meevallers in de kostensfeer betekent dit naar verwachting een financieel voordeel van € 650.000.
- Besloten is onze inwoners belonen voor de goede scheiding van hun afval, door een verlaging van de afvalstoffenheffing 2022 ten opzichte van de afvalstoffenheffing 2021. We hanteren een kostendekkend tarief voor de afvalstoffenheffing en verlagen de tarieven met € 15.

Aanleiding voor deze informatienota

Op 24 september 2020 stemde u in met een nieuwe aanpak van huishoudelijk afval, gebaseerd op het principe 'afval scheiden loont' en gericht op het behalen van de landelijke afvaldoelstellingen. Hierbij streven we naar een zo hoog mogelijk milieurendement en een goed serviceniveau voor onze inwoners, tegen zo laag mogelijke kosten met kostendekkende tarieven. Deze nieuwe aanpak wordt in 2 fases ingevoerd. Per 2022 gaan we gedifferentieerde tarieven per lediging hanteren. In de aanloop daarnaar toe hebben we het afgelopen jaar een nieuwe inzamelfrequentie en nieuwe voorwaarden op het Duurzaamheidsplein Oss ingevoerd.

De totale nieuwe afvalaanpak omvat de volgende veranderingen:
1. Een kleine restafvalcontainer (140 liter) voor alle huishoudens in de laagbouw (uitgezonderd huishoudens vanaf 6 personen).
2. Beperking van het aantal inworpen in de ondergrondse restafvalcontainer bij hoogbouw (maximaal 10 per maand).
3. Tweewekelijks inzamelen van het PBD-afval (plastic, metaal en drankenkartons) in plaats van driewekelijks.
4. Tweewekelijks inzamelen van GFT-afval ook in de winterperiode.
5. Extra en goed toegankelijke luier- en incontinentiecontainers.
6. Nieuwe voorwaarden bij het Duurzaamheidsplein Oss (o.a. verscherpte controle op inwonerschap via identiteitscontrole en marktconforme en objectieve poorttarieven).
7. Vanaf 1 januari 2022 invoering van betalen per lediging. Bij betalen per lediging geven we het principe 'afval scheiden loont' vorm door huishoudens die hun afval goed scheiden en een inzamelronde overslaan cq minder stortingen doen in de ondergrondse restafvalcontainer, te belonen (minder kosten) voor hun inzet op afvalscheiding en afvalvermindering.
   Daarnaast voeren we in 2022 twee pilots uit:
   - Pilot 2-2-2, waarbij we het restafval tweewekelijks ophalen in plaats van driewekelijks om zo te onderzoeken of met de tweewekelijkse inzamelronde restafval makkelijker een inzamelronde kan worden overgeslagen dan bij een driewekelijkse inzamelronde. Hiermee

geven we invulling aan de motie ‘pilot afval scheiden loont’ d.d. 24 september 2020, motienr. 20-047.
- Pilot GFE-afval (groente-, fruit- en etensresten) bij hoogbouw, waarbij we op drie hoogbouwlocaties het GFE-afval apart gaan inzamelen.

De veranderingen genoemd onder 1 tot en met 6 zijn in 2021 ingevoerd. De kleine container is in de periode 1 maart tot 15 mei 2021 bij iedereen uitgezet en de invoering van maximaal 10 stortingen per maand in de ondergrondse container is per 1 april 2021 geeffectueerd. Daarmee beslaat deze eerste fase van de nieuwe afvalaanpak feitelijk circa 8 maanden van opgedane ervaring.
Het betalen per lediging en de beide pilots worden ingevoerd met ingang van 1 januari a.s.

Eerdere tussentijdse evaluatie d.d. 21 juli jl.
De nieuwe afvalaanpak is eerder op uw verzoek na een half jaar tussentijds op onderdelen geëvalueerd (periode januari tot en met mei 2021). Deze evaluatie ontving u in juli 2021 (informatienota ‘Nieuwe aanpak huishoudelijk afval tussentijdse evaluatie’ d.d. 21 juli 2021, zie bijlage 1). Uit deze tussentijdse evaluatie bleek dat er over de eerste vijf maanden minder restafval is aangeboden en dat er meer afval is gescheiden. Ook constateerden we een toename van zwerfafval, dumpingen en bijplaatsingen, mede door de coronamaatregelen. Gedrag is hiervan de voornaamste oorzaak. We hebben in de informatienota van 21 juli 2021 aangegeven hoe we hiermee omgaan en welke maatregelen we hiervoor treffen.

Tevens hebben we in deze informatienota de aanpak van de knelpunten rondom de inzameling van huisraad door het Kringloopbedrijf Maasland opgenomen (motie ‘toegankelijk beleid voor recyclen huisraad’ d.d. 15 april 2021, motienr. 21-015). Hierbij hebben we aangegeven dat er met het Kringloopbedrijf nieuwe afspraken zijn gemaakt. Deze nieuwe afspraken zijn per 15 september 2021 ingegaan. Het Kringloopbedrijf haalt alle spullen aan huis op, ook al is minder dan 70% van deze spullen verkoopbaar. Men neemt sindsdien de onverkoopbare spullen mee tegen betaling. Het tarief is gebaseerd op het bedrag dat inwoners betalen als zij deze spullen zelf wegbrengen naar het Duurzaamheidsplein Oss. Voor inwoners, waarvoor dit een onoverkomelijk bedrag is, geldt dat zij een beroep kunnen doen op de daarvoor in algemene zin bestemde regelingen.
De onverkoopbare spullen brengt het Kringloopbedrijf naar het duurzaamheidsplein Oss. Daarvoor betaalt men de gebruikelijke tarieven voor het storten van deze onverkoopbare spullen.
Deze nieuwe afspraken doen enerzijds recht aan de motie ‘toegankelijk beleid voor recyclen huisraad’ en passen anderzijds binnen het nieuwe afvalbeleid.

Evaluatiemomenten
De nieuwe afvalaanpak evalueren we, zoals afgesproken, op twee momenten: na het eerste jaar (dus over 2021) en na het tweede jaar (over 2022) als ook de tweede stap van de nieuwe afvalaanpak is ingevoerd, het betalen per lediging van de restafvalcontainer (afval scheiden loont).

Wat zijn de belangrijkste resultaten?

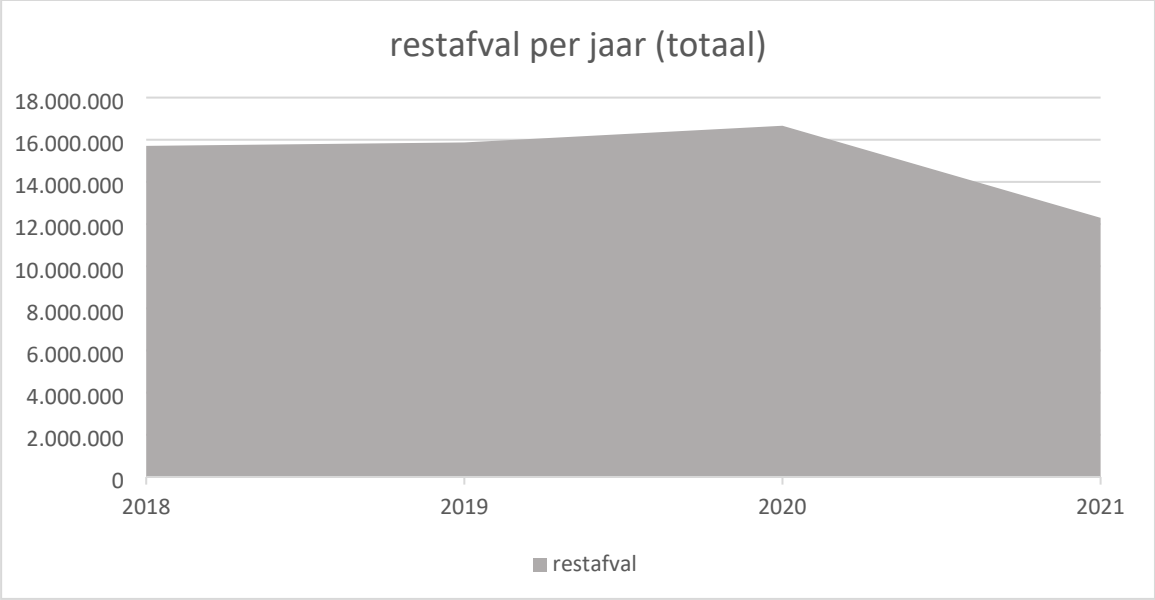
1. Resultaten nieuwe aanpak huishoudelijk afval

Om uw beeld te verdiepen, werken we hieronder de kernboodschap verder uit.

Restafval

De invoering van de kleine restafvalcontainer voor alle huishoudens in de laagbouw (m.u.v. huishoudens van minimaal 6 personen) leidde in de periode januari tot en met november 2021 tot een **daling van de hoeveelheid restafval met 51 kg (28%)**. De hoeveelheid restafval per inwoner daalde van 183 kg naar 132 kg (over dezelfde periode januari tot en met november). Dit is de hoeveelheid restafval opgehaald via de huis-aan-huis inzameling (99 kg per persoon) en de hoeveelheid restafval dat op het duurzaamheidsplein (33 kg per persoon) wordt ingezameld tezamen.

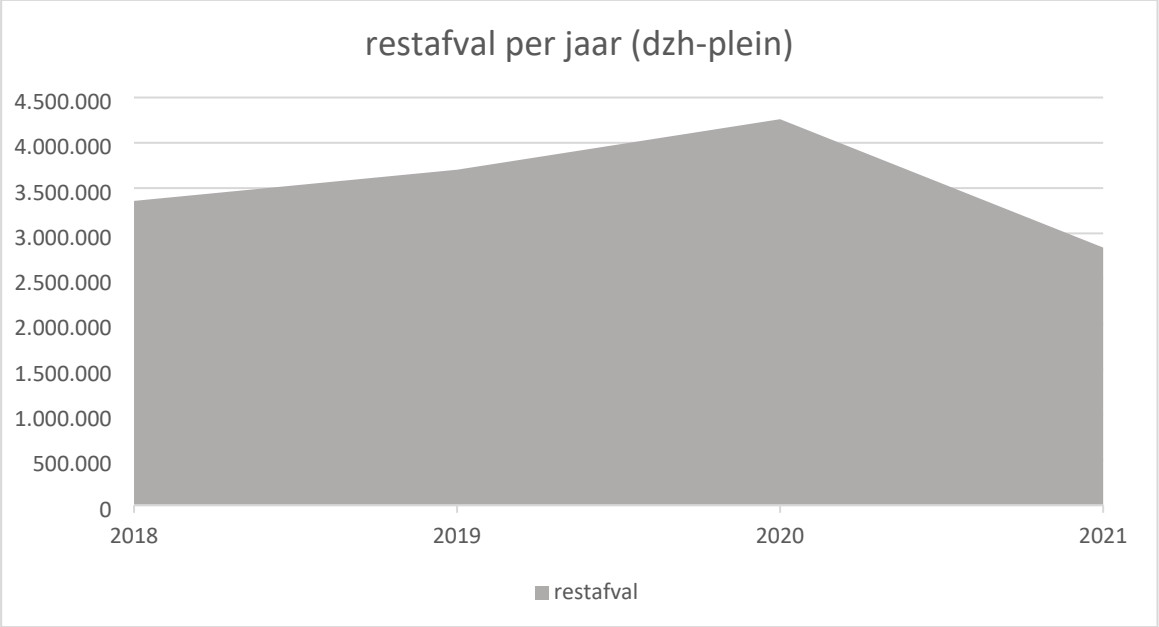
De daling betreft feitelijk de periode vanaf het moment dat iedereen een kleine container ontving (periode 1 maart tot 15 mei 2021) en het moment van invoering van maximaal 10 stortingen per maand in de ondergrondse container (per 1 april 2021). Het gaat dan niet om 11 maanden, maar om circa 8 maanden, waarin deze daling is bereikt. De eerste 3 maanden had circa 60% van de huishoudens nog een grote restafvalcontainer en waren de inworpen in de ondergrondse container niet gelimiteerd.

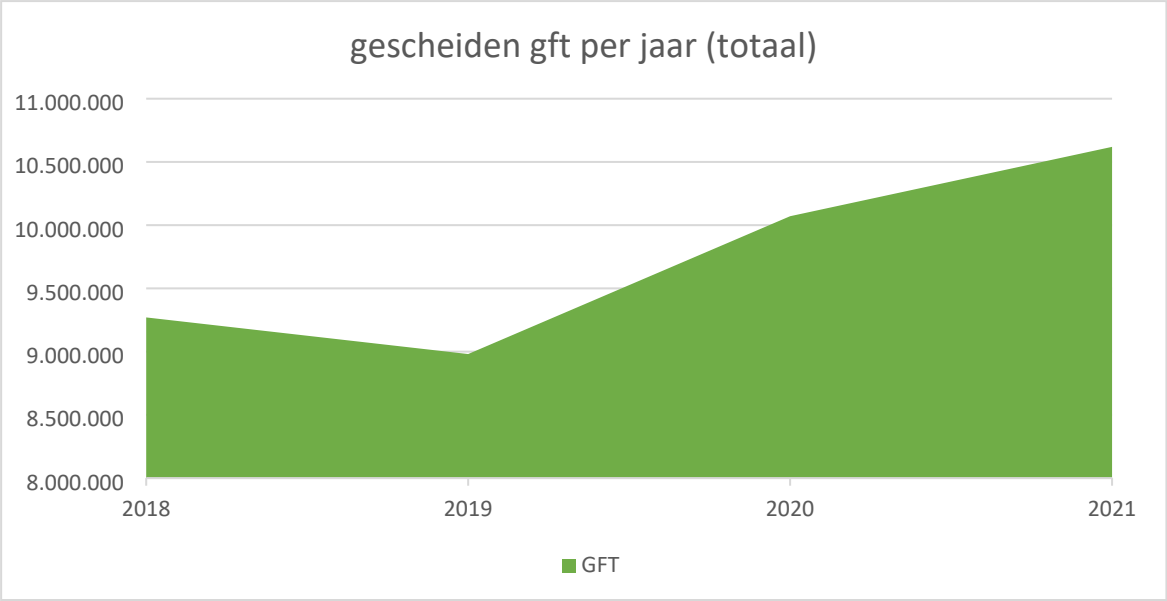
Met gedurende het gehele jaar de kleine container en het maximale aantal stortingen per maand in de ondergrondse container en met de invoering van betalen per lediging per 1 januari 2022 volgens het principe ‘Afval scheiden loont’ (teruggave vanaf 16 ledigingen of minder), verwachten we een verdere daling van de hoeveelheid restafval. We hopen daarmee eind 2022 alsnog de landelijke afvaldoelstelling voor 2020 van 100 kg restafval per inwoner per jaar te behalen.

Restafval duurzaamheidsplein Oss

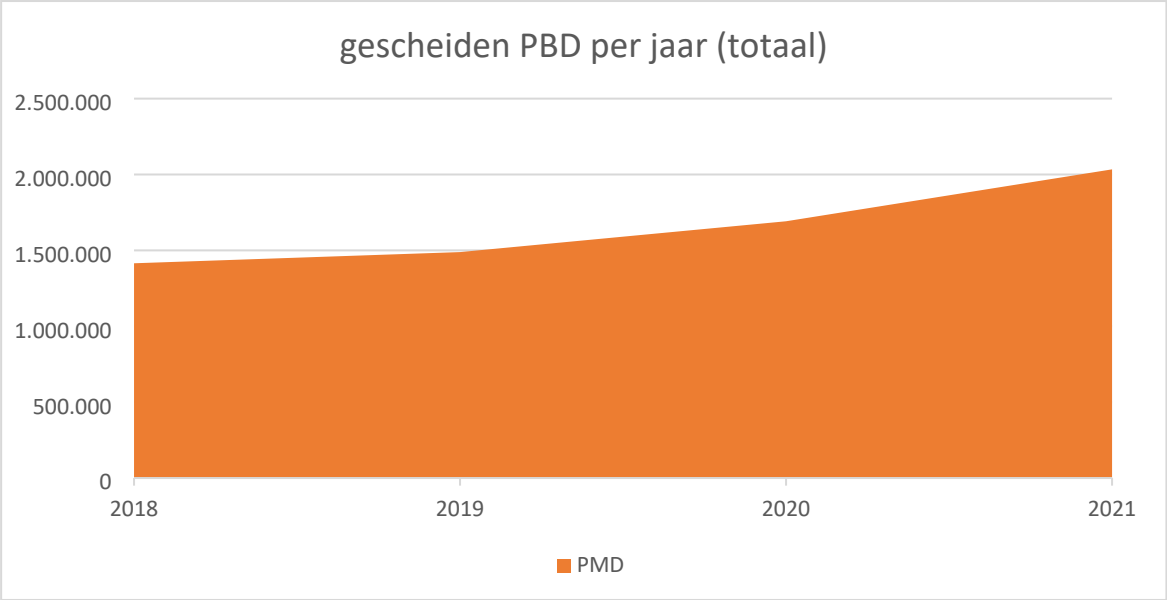
Wijzigingen in de acceptatie- en aanleveringsvoorwaarden en in de poorttarieven bij het duurzaamheidsplein Oss hebben eveneens geleid tot een daling van de hoeveelheid restafval. Daarbij merken we op dat de opruimgolf in 2020 als gevolg van de coronamaatregelen en de aankondiging van de verhoging van de tarieven per 1 januari 2021 het aanbod in 2020 heeft gestimuleerd.

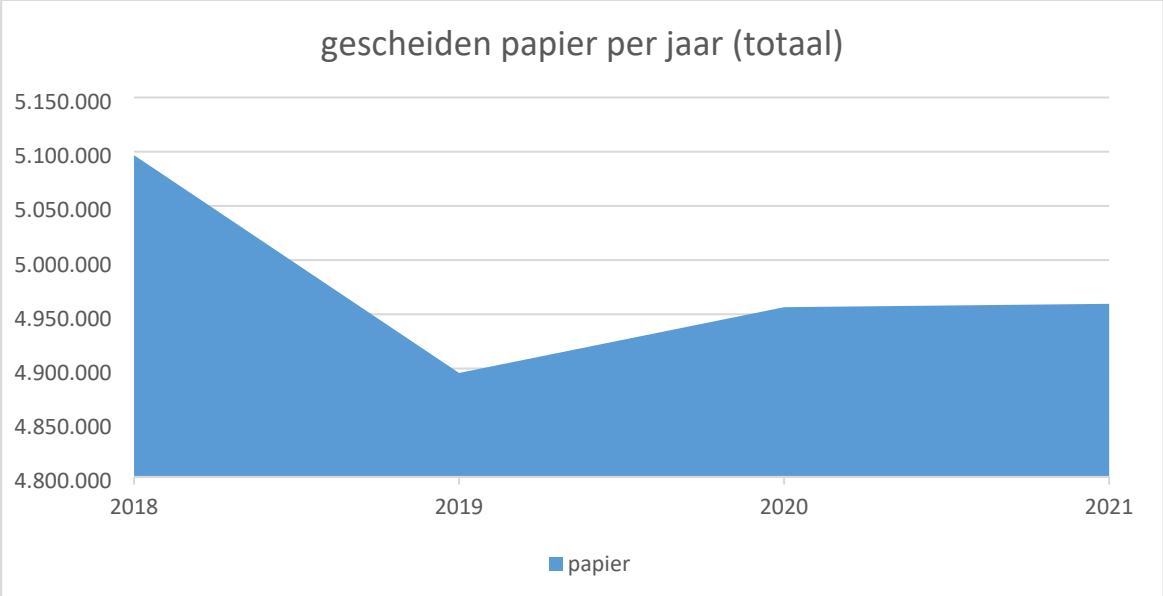
Met de invoering van de kleine restafvalcontainer is de hoeveelheid gescheiden GFT-afval, PBD-afval en oud papier en karton gestegen. De hoeveelheid GFT-afval steeg van 111 kg naar 115 kg per persoon.

We zamelen sinds 1 januari 2021 het PBD-afval tweewekelijks in plaats van driewekelijks in. Dit leidde tot een toename van de hoeveelheid PBD-afval van 17,6 naar 21,2 kg per persoon.

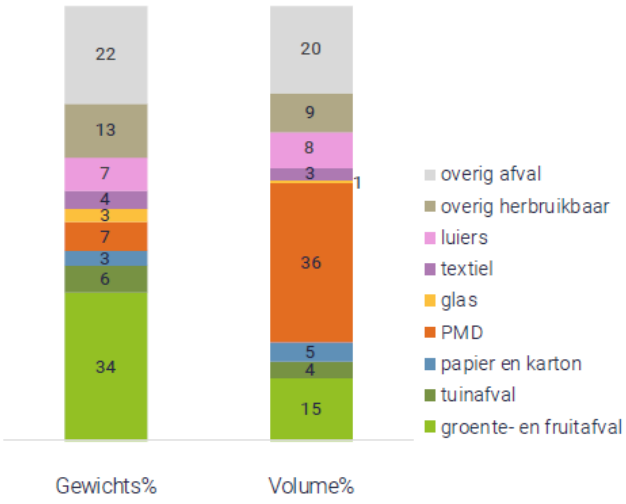

De hoeveelheid oud papier en karton is ongeveer gelijk gebleven. Dit was in 2020 46,5 kg en in 2021 47,7 kg per persoon. Landelijk is al jaren sprake van een dalende tendens van het aantal kg per persoon (minder kranten, tijdschriften en reclamefolders ten gevolge van digitalisering). Maar in coronatijd is sprake van een toename van de hoeveelheid karton door meer online bestellingen.

Afvalscheiding: samenstelling huishoudelijk restafval

Hoeveel recyclebare stromen nog in de restafvalcontainer zitten, meten we via zogenaamde sorteeranalyses. In mei en juli 2021 zijn deze uitgevoerd, kort na de invoering van de kleine restafvalcontainer voor alle huishoudens in de laagbouw en de aanpassing van maximaal 10 stortingen in de ondergrondse restafvalcontainer. Uit de sorteeranalyses blijkt dat het aandeel GFT-afval in het restafval het grootst is (40%), uitgedrukt in gewichtspercentages. Dit is ook herkenbaar voor inwoners (gewicht). In volumepercentage is dit veel minder zichtbaar voor onze inwoners. Het tegenovergestelde geldt voor PBD-afval. Met name kunststof verpakkingen en drankenkartons nemen veel volume in de container in en zijn dus beter zichtbaar.
Circa 78% van het restafval betreft afvalsoorten, waarvoor in de gemeente Oss voorzieningen zijn om die gescheiden aan te bieden. Hier is dus nog veel potentie om de hoeveelheid restafval te verlagen en meer gescheiden grondstoffen te verkrijgen.

Met de invoering van betalen per lediging volgens het principe ‘Afval scheiden loont’ verwachten we een forse stimulans in het nog beter scheiden van het afval. Nieuwe sorteeranalyses die gepland zijn in 2022 geven hierin inzicht. De sorteeranalyses van 2021 gebruiken we als ‘nulmeting’ ten behoeve van het meten van het effect van de invoering van betalen per lediging vanaf 1 januari 2022.

Luiers en incontinentiemateriaal

Deze afvalstroom kunnen inwoners in speciale verzamelcontainers weggooien, die geplaatst zijn bij basisscholen, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Dit scheelt ruimte in de restafvalcontainer, maar niet iedereen is hiermee bekend. Daarom hebben we hierover extra gecommuniceerd via posters bij huisartsenpraktijken, apotheken, consultatiebureaus en via berichten in Oss Actueel, afvalapp en onze website.
Daarnaast zijn er extra containers geplaatst. Elke kern heeft nu zo’n container. Deze was eerder nog niet in alle kernen beschikbaar. Daarnaast wordt een aantal containers voor dit materiaal nu vaker

geledigd. Ook hebben we, op basis van een aantal meldingen over slechte bereikbaarheid van de verzamelcontainers, ervoor gezorgd dat de desbetreffende containers nu goed bereikbaar zijn. Alle vragen en meldingen hierover hebben we opgepakt.
Er zijn geen openstaande meldingen of vragen meer.

Ook het luier- en incontinentiemateriaal willen we recyclen. De mogelijkheden hiervoor zijn echter nog erg beperkt. We hebben onze interesse hierin kenbaar gemaakt bij de recyclinginstallatie voor dit materiaal in Nijmegen (ARN). Op dit moment is de capaciteit van deze nieuwe installatie volledig bezet en is er vooralsnog geen plaats voor meer luierafval. Zodra er meer capaciteit is, kan onze vraag opgepakt worden. Daarnaast zijn er meer initiatieven op het gebied van luierrecycling. Ook daarvan blijven we de ontwikkelingen op de voet volgen.

Medische containers

Huishoudens die een extra restafvalcontainer nodig hebben ten behoeve van medisch afval in verband met ziekte, kunnen deze met een medische verklaring aanvragen. Deze huishoudens hebben extra afval in verband met dialyse, stoma, infuus of sondevoeding en kunnen gratis gebruik maken van een extra minicontainer voor restafval. Dit afval behoort bij het restafval, omdat hier sporen van medicijnen of bacteriën in zitten. Met een 140 liter minicontainer voor restafval die driewekelijks wordt geleegd, kan deze groep huishoudens niet volstaan.
In 2021 zijn 200 extra medische containers aangevraagd en circa 60 aanvragen hiervoor zijn afkomstig van huishoudens in de hoogbouw. In verband met het maximum van 10 inworpen per maand in de ondergrondse container, is dit maximum voor deze huishoudens in de hoogbouw verhoogd naar 30 inworpen per maand. Daarmee is dagelijks afvoeren van dit medische afval mogelijk.

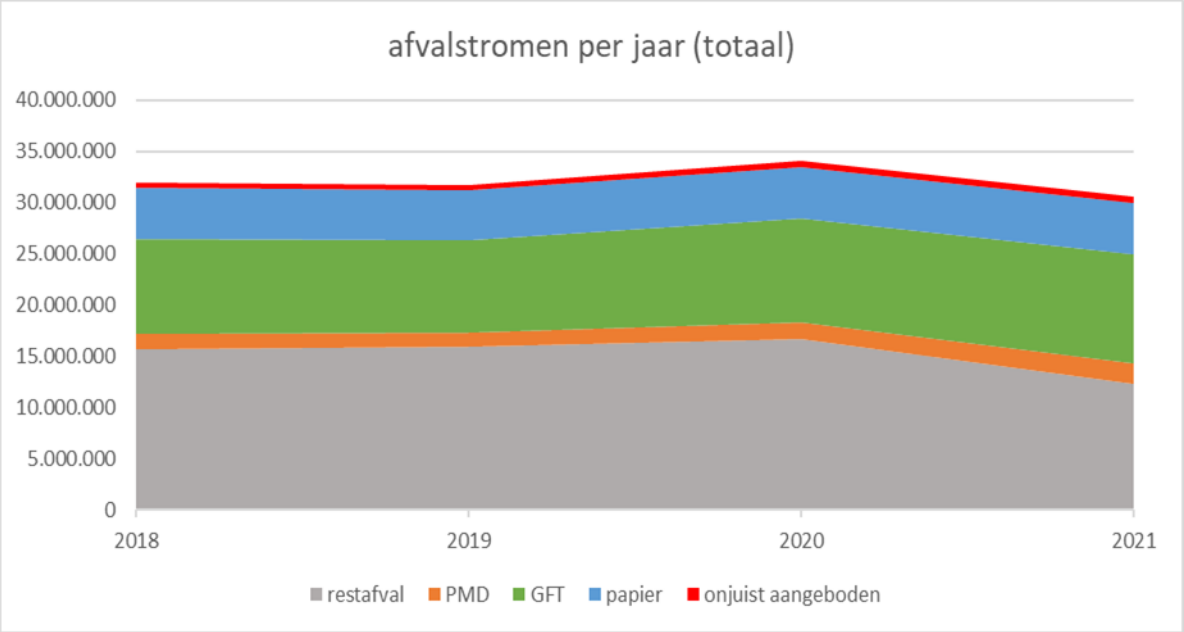
Aanbod van gebruikte containers

Mede op verzoek vanuit uw Raad hebben we inwoners in de gelegenheid gesteld gebruikte containers te kopen a € 10. In totaal zijn er ca. 3000 containers gekocht. De dorpsraad Geffen heeft de gevraagde gezamenlijke inkoopactie in Geffen georganiseerd. Dat betrof ca. 200 containers.

Conclusie

De doelstelling van 100 kg restafval per inwoner komt dichterbij. We hebben met de eerste fase van de nieuwe aanpak huishoudelijk afval, de kleine restafvalcontainer + 10 inworpen in de ondergrondse restafvalcontainer en de tweewekelijkse inzameling van PBD-afval, een flinke stap gezet. In de tussenevaluatie van juli 2021 hebben we aangegeven een vermindering van 50 kg restafval per persoon per jaar te willen behalen in deze eerste fase. Dit is gelukt. Hiermee daalt de

hoeveelheid restafval per inwoner per jaar van 183 kg naar 132 kg (periode januari tot en met november 2021). De recyclebare stromen GFT-afval, PBD-afval en oud papier en karton zijn toegenomen, dankzij betere afvalscheiding door onze inwoners.

Resultaten duurzaamheidsplein Oss

Met ingang van 1 januari 2021 zijn de nieuwe voorwaarden bij het Duurzaamheidsplein Oss ingegaan, onder andere verscherpte controle op inwonerschap via identiteitscontrole en marktconforme en objectieve poorttarieven. Dit enerzijds om inwoners uit omliggende gemeenten (afvaltoerisme) en bedrijven inclusief zzp-ers (bedrijfsafval) te weren en anderzijds om de tarieven aan te passen aan de financiële doelstellingen (kostendekkende tarieven en poorttarieven die vergelijkbaar zijn met de tarieven van omliggende milieustraten). Zo is het niet meer mogelijk om gratis bouw- en sloopafval, restafval, matrassen en tapijt te brengen. Dit alles heeft geleid tot een daling van het aantal bezoekers aan het duurzaamheidsplein en tot een forse daling van het bouw- en sloopafval. Daarbij merken we op dat de opruimgolf in 2020 als gevolg van de coronamaatregelen en de aankondiging van de verhoging van de tarieven per 1 januari 2021 het aanbod in 2020 heeft gestimuleerd.

Aantal bezoekers duurzaamheidsplein Oss:

	2018	2019	2020	2021
Januari	5027	6804	9522	4017
Februari	6209	6545	8776	4531
Maart	8317	8754	11747	5962
April	10340	9958	15109	7068
Mei	10325	10262	15210	8686
Juni	9632	9502	11323	9012
Juli	6844	10478	12684	10545
Augustus	8245	10894	9443	10129
September	7772	8379	10003	8928
Oktober	8453	10201	11695	9327
November	7296	9008	9630	8534

Overzicht hoeveelheden duurzaamheidsplein Oss:

		2018	2019	2020	2021
Bouw en sloopafval totaal	Asbest	167.080	146.900	131.960	87.260
	Dakleer	211.740	213.130	284.620	229.000
	Geïmpregneerd hout (C-Hout)	411.340	430.090	460.260	226.580
	Gips	319.650	408.560	417.630	267.260
	Grond	875.440	2.973.430	3.193.560	1.589.800
	Isolatiemateriaal				31.440
	Ongesorteerd bouw- en sloopafval	723.420	834.290	1.205.040	793.720
	Puin	6.749.300	7.517.300	8.196.520	3.519.200
	Sloophout (a+b)	4.711.380	5.465.410	6.077.200	3.371.660
		14.169.350	**17.989.110**	**19.966.790**	**10.115.920**

		2018	2019	2020	2021
Overige betaalde stromen totaal	Banden	50.160	46.500	60.120	22.560
	Matrassen	104.290	108.320	141.070	84.810
	Tapijt	201.050	204.680	229.700	144.710
		355.500	**359.500**	**430.890**	**252.080**

2018	2019	2020	2021

Gratis stromen totaal	Grof tuinafval	4.928.080	3.506.720	4.033.740	3.599.880
	Electrische apparaten	503.640	589.080	734.611	456.988
	Harde plastics	164.324	186.126	219.580	144.520
	Metaal	602.450	524.480	637.610	341.220
	Papier	567.000	533.860	645.300	483.800
	Piepschuim (EPS)	6.300	8.540	11.105	10.415
	PBD	58.140	68.700	79.240	61.060
	Vlakglas	188.680	194.240	230.960	143.920
		7.018.614	**5.611.746**	**6.592.146**	**5.241.803**

Extra inzet communicatie

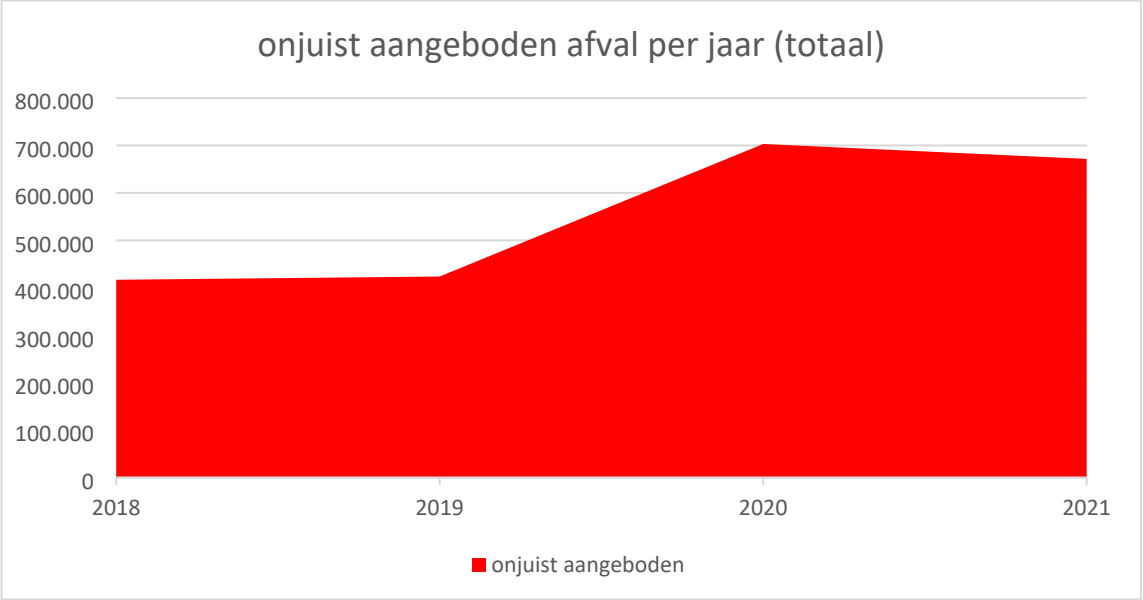
In aanloop naar de invoering van de nieuwe afvalaanpak per 1 januari 2021 zijn we in oktober 2020 met een campagne gestart, waarin we de veranderingen aankondigden en uitleg hierover gaven. Dit deden we onder andere via Oss Actueel, artikelen in wijk- en dorpskranten, onze websites, de app afvalwijzer en borden op de vuilniswagens. Onze huishoudens zijn daarnaast individueel geïnformeerd over de wijzigingen via een brief, waarin de omruiling van de containers is opgenomen. Ook de huishoudens in de hoogbouw zijn individueel geïnformeerd over het limiteren van het aantal stortingen in de ondergrondse containers en bij sommige locaties extra informatie over vervanging van de bovengrondse verzamelcontainer door een ondergrondse container met toegangspas.
Ook de veranderingen op het duurzaamheidsplein zijn gecommuniceerd en er is een speciale folder opgesteld, waarin de tarieven en de uitleg over de nieuwe voorwaarden zijn opgenomen.
Om meer bekendheid te geven aan de verzamelcontainers voor luiers en incontinentiemateriaal hebben we een campagne hiervoor opgezet, zoals we onder punt 3 hebben aangegeven.
We hebben via een campagne meer bekendheid geven aan de afvalstromen die gratis ingeleverd kunnen worden op het duurzaamheidsplein. Daarnaast zijn ook de nieuwe afspraken met het kringloopbedrijf ten aanzien van het ophalen van herbruikbare en niet-herbruikbare huisraad per 15 september 2021 gecommuniceerd via persberichten, website en de app afvalwijzer.
In bijlage 3 vindt u een opsomming van de activiteiten op het gebied van afvalcommunicatie.

Onjuist aangeboden afval (bijplaatsingen, zwerfvuil en illegale stortingen)

In 2020, het jaar voordat de nieuwe aanpak afval inging, zagen we een flinke stijging van de hoeveelheid ‘onjuist aangeboden afval’. Dit is afval dat onder andere naast de ondergrondse containers wordt gezet (bijplaatsingen), weggewaaide afvalzakken, afval rond prullenbakken, zwerfvuil, illegale stortingen, etc. De oorzaak hiervan zou kunnen zijn dat er meer van dit afval in de openbare ruimte is weggegooid ten gevolge van de coronamaatregelen in dat jaar. We kunnen dit niet met zekerheid vaststellen, maar deze trend is bij veel gemeenten waargenomen.
In 2021 zien we nog steeds een behoorlijke hoeveelheid onjuist aangeboden afval, maar wel minder (in kg) dan in 2020. In 2021 is de nieuwe afvalaanpak gestart, waarbij we er rekening mee hebben

gehouden dat daardoor deze hoeveelheid eerder zou toenemen dan afnemen. Dit bovenop het effect van nogmaals een jaar met coronamaatregelen.
De cijfers van 2021 laten qua volume echter een daling zien. Dat ondanks de foto's van hopen met PBD-zakken naast ondergrondse containers, die een ander beeld geven. Daarbij past de aantekening dat PBD-afval niet veel weegt in vergelijking met (grof)restafval.

Zwerfafval opruimen
Het aantal vrijwilligers dat zwerfafval opruimt, is in de afgelopen twee jaar flink gestegen. We stellen als gemeente gratis opruimmaterialen zoals afvalknijpers, zakken, handschoenen e.d. beschikbaar. Ook de kinderclub MikMak is flink gegroeid, van ca. 600 leden naar 1850 leden. Dit vergroot de betrokkenheid en bewustwording van inwoners bij een schone leefomgeving.

Handhaving

Met de invoering van de nieuwe afvalaanpak is ingezet op extra controle en handhaving bij een aantal hotspotlocaties waar regelmatig bijplaatsingen/afvaldumpingen plaatsvinden. Door het capaciteitsbeslag van de controle op naleving van coronamaatregelen is deze extra inzet van boa's in de praktijk nauwelijks mogelijk gebleken. Daarbij komt dat de boa's pas bij een bijplaatsing/afvaldumping konden ingrijpen in geval van betrapping op heterdaad. Dat met de zeer beperkte inzet van de boa's maakte de pakkans heel erg klein.

Met de invoering van de tweede fase van de nieuwe afvalaanpak, het betalen per lediging, zetten we daadwerkelijk zwaarder in op controle en handhaving. Daarvoor wordt capaciteit vrijgemaakt. Om de effectiviteit van de handhaving te verbeteren, wordt er meer gecontroleerd en is, naast het

aanspreken van bewoners op hun verantwoordelijkheden, het opleggen van bestuurlijke handhaving in de vorm van bestuurlijke boetes in de Afvalstoffenverordening gemeente Oss 2021 opgenomen. Daarmee is niet langer een heterdaad-vaststelling nodig om te kunnen beboeten.

Kosten

In de begroting hebben we beschreven wat onze verwachting is van het resultaat over 2021 en wat we, mede op basis daarvan voor 2022 voorzien. Wij verwijzen daarvoor naar de pagina's 122 en 192.

Hier volstaan we met herhaling van de conclusie:

- *2021: De begroting 2021 is met de kennis van nu te conservatief gebleken. Het is duidelijk dat de invoering van het gemeentelijke afvalbeleid met ingang van 1 januari 2021 leidt tot positieve effecten zoals minder afvalstoffen op het Duurzaamheidsplein en betere afvalscheiding door de burgers. Daarnaast is de gemeente een pilot gestart om aangeboden afvalstoffen op het Duurzaamheidsplein Oss goedkoper te verwerken (onder andere grof huishoudelijk restafval). Concreet betekent dit een financieel voordeel van € 650.000. Het verhogen van de tarieven van het Duurzaamheidsplein Oss heeft ook ruim € 100.000 extra opgeleverd. Voor 2021 stellen we voor dit extra resultaat te storten in de reserve afval om dit in 2022 in te kunnen zetten bij de volgende fase binnen het afvalbeleid, de invoering van getarifeerd aanbieden (conform het principe 'afval scheiden loont').*
- *2022: We willen vanuit de reserve onze inwoners belonen voor de goede scheiding van hun afval, door een verlaging van de afvalstoffenheffing 2022 ten opzichte van de afvalstoffenheffing 2021. We hanteren een kostendekkend tarief voor de afvalstoffenheffing en verlagen de tarieven met € 15.*

2. Verandering per 2022

Wat verandert er ?

- Tarifering door invoering van betalen per lediging/inworp in ondergrondse restafvalcontainer
- Pilots:
    - *tweewekelijks inzamelen restafval;*
    - *GFE-scheiden bij hoogbouw (groente-, fruit- en etensresten)*

Deze veranderingen lichten we hierna verder toe.

Communicatie

We gaan dit breed communiceren via de geëigende kanalen. Daarnaast ontvangt ieder adres een brief, waarin we uitleggen wat er verandert.

Gedifferentieerde tarifering

Informatienota

Bij alle huishoudens wordt de afvalstoffenheffing vanaf 2022 in twee delen in rekening gebracht:

1. Inwoners betalen in maart 2022 een vast maximaal bedrag voor de afvalstoffenheffing.
Daarmee betaalt gemeente Oss alle kosten die nodig zijn voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. Bij dit bedrag is er rekening mee gehouden dat de restafvalcontainer elke ophaalronde aan de straat kan, dus 1x per 3 weken. Dat is in totaal 17 á 18 keer per jaar. Inwoners van hoogbouw betalen een bedrag waarmee zij 10x per maand de verzamelcontainer kunnen openen. De afvalstoffenheffing per perceel per jaar bedraagt:

Maatstaven en tarieven Afvalstoffenheffing	**Kosten per belastingjaar**
een 240 liter restafval container in combinatie met een 240 liter Gft-container	€ 455,04
een 240 liter restafval container in combinatie met een 140 liter Gft-container	€ 441,84
een 140 liter restafval container in combinatie met een 240 liter Gft-container	€ 296,76
een 140 liter restafval container in combinatie met een 140 liter Gft-container	€ 283,32
een verzamelcontainer	€ 293,76
een verzamelcontainer in combinatie met een 140 liter Gft-container	€ 293,76
een verzamelcontainer in combinatie met een 240 liter Gft-container	€ 306,96
een extra GFT Container van 240 liter	€ 152,64
een extra GFT Container van 140 liter	€ 136,44

2. Januari 2023:verrekening van eventuele terugbetaling.
Als een huishouden de restafvalcontainer minder dan 17 keer aan de straat heeft gezet voor lediging of de ondergrondse restafvalcontainer minder dan 120 keer heeft geopend, bestaat aanspraak op gedeeltelijke teruggaaf van de afvalstoffenheffing, zoals in de volgende tabellen is opgenomen:

een 240 liter restafval container in combinatie met een 240 liter of 140 liter Gft-container	**teruggaaf per belastingjaar**
bij 6 of minder ledigingen	€ 92,00
bij 7 tot en met 8 ledigingen	€ 76,00
bij 9 tot en met 10 ledigingen	€ 60,00
bij 11 tot en met 12 ledigingen	€ 44,00

een verzamelcontainer in combinatie met een 240 liter of 140 liter Gft-container	teruggaaf per belastingjaar
bij 35 of minder inworpen.	€ 90,00
bij 36 tot en met 45 inworpen	€ 80,00
bij 46 tot en met 55 inworpen	€ 70,00
bij 56 tot en met 65 inworpen	€ 60,00
bij 66 tot en met 75 inworpen	€ 50,00
bij 76 tot en met 85 inworpen	€ 40,00
bij 86 tot en met 95 inworpen	€ 30,00
bij 96 tot en met 105 inworpen	€ 20,00
bij 106 tot en met 120 inworpen	geen

In de restafvalcontainers zit een chip waarmee per adres wordt geregistreerd hoe vaak de container aan de straat is gezet. Hoe meer ophaalrondes iemand overslaat, hoe groter het bedrag is dat hij terugkrijgt.
Inwoners van hoogbouw krijgen geld terug als zij minder dan 8x per maand de ondergrondse verzamelcontainer hebben geopend in 2022.
De bedragen die een inwoner kan terugkrijgen, zijn gebaseerd op de restafvalcontainer die een inwoner gebruikt. Het formaat van de GFT-container maakt hierbij geen verschil.

Afvalstoffenheffing 15 euro lager

De afvalstoffenheffing gaat in 2022 € 15,- per huishouden omlaag. Daarbovenop krijgen inwoners geld terug als zij hun restafval minder vaak hebben aangeboden. Het wordt daardoor nog belangrijker om afval zo goed mogelijk te scheiden.

Pilots

Pilot tweewekelijks inzamelen restafval
In 2022 starten we bij één inzamelroute (deel van de wijk Ussen, zie bijlage 2) een proef voor het tweewekelijks inzamelen van restafval. Hiermee geven we invulling aan de motie 'pilot afval scheiden loont' d.d. 24 september 2020, motienr. 20-047). In de proef onderzoeken we of inwoners hierdoor gemakkelijker een inzamelronde kunnen overslaan met het betalen per lediging, zodat inwoners die hun afval goed scheiden financieel beloond kunnen worden. De proef wordt aan het eind van het jaar geëvalueerd.

Pilot GFE-scheiden bij hoogbouw (groente-, fruit- en etensresten)
In 2022 starten we een proef voor het scheiden van GFE-afval bij hoogbouw. Eerder was dit niet mogelijk. Hiermee onderzoeken we of het voor hoogbouw mogelijk is om GFE-afval te scheiden en daardoor minder restafval te hebben. Er worden op drie proeflocaties verzamelcontainers voor GFE-afval geplaatst. Bewoners die mee willen doen, kunnen zich hiervoor aanmelden. Zij krijgen een startpakket, bestaande uit een GFE-emmertje en informatie over het scheiden van GFE-afval. Deelnemers aan deze pilot kunnen met hun pas voor de ondergrondse container ook de GFE-container openen. Deelname aan de proef is vrijwillig. Zo bereiken we dat gemotiveerde inwoners hun GFE-afval scheiden en voorkomen we zoveel mogelijk dat er ander afval in deze GFE-container wordt weggegooid. Bewoners van de proeflocaties zijn in december 2021 benaderd voor deelname aan de pilot en kunnen hun deelname kenbaar maken tot 1 januari 2022.

Nascheiding

Zoals bekend onderzoeken met de gemeenten Den Bosch, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Meierijstad, Valkenswaard en Oss samen met de provincie Noord Brabant of nascheiding van huishoudelijk afval een extra bijdrage kan leveren aan de realisatie van de gezamenlijke afvaldoelstellingen. De inzet daarbij is niet om bronscheiding te vervangen door nascheiding. Immers, door bronscheiding blijven inwoners zich bewust van de consequenties van hun afval- en scheidingsgedrag. Wel zien deze gemeenten mogelijkheden voor nascheiding vooral in die situaties, waar bronscheiding moeilijker is: de hoogbouw.
Uit een eerste marktconsultatie onder negen afvalbedrijven bleek dat met nascheiding uit restafval van hoogbouw zo'n 15-30% extra aan grondstoffen kan worden gehaald. Ook werd duidelijk dat afvalbedrijven mogelijkheden zien voor de realisatie van een nieuw op te zetten nascheidingsinstallatie (NSI) in Brabant. Gemeenten hoeven daarvoor geen risicodragende investeringen te doen in de NSI. Gemeenten brengen restafval in en betalen hiervoor een

marktconform poorttarief. Wel vragen marktpartijen dat de deelnemende gemeenten worden vertegenwoordigd door een samenwerkingsverband.

Wat is de stand van zaken?
Op moment dit wordt met een aantal geïnteresseerde gemeenten verkennend gesproken over deelname aan het nascheidingsinitiatief. Daarnaast wordt ambtelijk een tweede marktconsultatie voorbereid. Deze is vooral gericht op het toetsen van de business case. Mede op basis van de uitkomsten van beide trajecten wordt een voorstel geschreven voor de aanbestedingsstrategie, de vestigingslocatie en de samenwerkingsvorm. Dit voorstel wordt naar verwachting in het derde kwartaal van 2022 aan de diverse achterbannen, waaronder uw Raad, voorgelegd. Als de deelnemers positief besluiten, dan kan eind 2022 de aanbesteding voor een nascheidingsinstallatie in Brabant wordt opgestart. Deze installatie kan per 1-1-2028 operationeel zijn, wat samenvalt met de einddatum van ons huidige inzamelcontract met Attero.

vooruitzicht

Met de invoering van de tweede fase van de nieuwe afvalaanpak per 1 januari 2022, waarin betalen per lediging ingaat, verwachten we een verdere daling van de hoeveelheid restafval richting de 100 kg per inwoner per jaar. Deze fase evalueren we eind 2022, evenals de twee pilots.

De doelstelling voor 2020 van 100 kg restafval per inwoner per jaar en 75% afvalscheiding zijn door het rijk verder aangescherpt naar 35 kg en 85% in 2025. We verwachten dat deze landelijke afvaldoelstellingen de komende jaren zullen wijzigen met het oog op het toewerken naar een circulaire economie. Hierbij gaat het waarschijnlijk niet langer vooral om de kwantiteit (kg en % gescheiden afval), maar meer ook om de kwaliteit van de recyclebare stromen. Dit kan tot een andere afvalaanpak leiden. We volgen deze ontwikkelingen op de voet en zullen u hiervan op de hoogte houden en voorstellen doen voor bijsturing van onze afvalaanpak waar nodig.

Communicatie
We geven bekendheid aan deze evaluatie in de pers. Daarnaast sturen we de evaluatie toe aan alle wijk- en dorpsraden.

Bijlagen:
1. Informatienota ‘Nieuwe aanpak huishoudelijk afval tussentijdse evaluatie’ en bijbehorende bijlage
2. Proefgebied pilot 2-2-2
3. Activiteiten communicatie